

Handläggare
Siobhán Górný,
kommunsekreterare

Tjänsteskrivelse
2022-09-21

Diarienummer
KS-2022/232

Kommunstyrelsen

Motion 2022:09 från Lotta Wiström (L) och Anna Koskela Lundén (L) – Mobilfri skola

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Sammanfattning av ärendet

I motionen föreslår Liberalerna att kommunfullmäktige ska besluta att införa mobilfria skolor i Knivsta från och med hösten 2022. Motionen anmäldes på kommunfullmäktige den 23 mars 2022, och har beretts av utbildningsnämnden den 7 juni 2022. Utbildningsnämnden föreslår att kommunfullmäktige ska anse motionen besvarad med hänvisning till tjänsteutlåtandet.

Ärendets beredning

Motionen remitterades till utbildningsnämnden för beredning den 13 april 2022. Utbildningskontoret har utrett motionen i ett tjänsteutlåtande daterad 2022-05-17 och utbildningsnämnden har berett ärendet den 7 juni 2022, § 52.

Kommunledningskontorets synpunkter

Utbildningsnämndens utredning

I tjänsteutlåtandet från utbildningsnämnden daterat 2022-05-17 hänvisas kort till rektorns rätt och skyldighet att anta ordningsregler för varje skolenhet. Ordningsreglerna är ett verktyg för att skapa en god arbetsmiljö och studiero på skolan. Skollagen (2010:800) reglerar ordningsregler i kapitel 5, som har titeln "Trygghet och studiero".

Lagändringar från 2022-08-01

Den 1 augusti 2022, det vill säga efter det att utbildningsnämnden beredde ärendet, trädde flera lagändringar i kraft som syftar till att förstärka arbetet med studiero. Bland annat har nya bestämmelser tillkommit i kapitel 5 skollagen som specifikt reglerar mobiltelefonanvändning i skolor, 4 a-e §§. Med en förenklad sammanfattning innebär de följande:

- Vid undervisning får mobiltelefoner och liknande endast förekomma om det sker enligt lärarens instruktioner eller som en del av särskilda anpassningar och stöd.
- Mobiltelefoner får omhändertas för att förebygga störningar i undervisningen och förebygga kränkande fotografering, men de ska som huvudregel återlämnas till eleven vid lektionspassets slut.
- Rektorer för förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola och fritidshem får besluta, för ett år i taget, att mobiltelefoner och liknande ska samlas in vid skoldagens början och lämnas åter vid skoldagens slut. Rektorn eller en lärare får göra undantag från regeln för enskilda elevanpassningar eller andra särskilda skäl.

- Det ska finnas skriftliga rutiner på varje skolenhet för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och liknande. Rutinerna beslutas av rektor.

Av lagrummen framgår att lagstiftaren dels i hög grad reglerat frågan om mobilanvändning i skolan, dels överlåtit beslutanderätt i dessa ordningsfrågor till skolans rektor.

Rektors beslutanderätt

Rektorn har en självständig ställning i svensk lagstiftning, och det ansvar som rektor har enligt skollagen och andra författningar får inte inskränkas av huvudmannen. Innebörden av att bifalla motionen är just ett inskränkande av rektorns befogenheter och skulle med andra ord i grunden strida mot lag.

Det är också viktigt att uppmärksamma att eventuella beslut om att förbjuda mobiltelefonanvändande eller att beslagta mobiltelefoner är att betrakta som myndighetsutövning mot enskild och besluten kan överklagas i särskild ordning. Kommunfullmäktige kan inte fatta beslut som innebär myndighetsutövning mot en enskild person.

Det framgår tydligt i skollagen att rektor ska anta skriftliga rutiner på området. Om rektor inte följer lagens bestämmelser är det en fråga för skolans huvudman att följa upp. Huvudman för de kommunala skolorna är Knivsta kommun, och kommunfullmäktige har i reglementet för kommunstyrelsen och nämnderna överlåtit skolfrågorna till utbildningsnämnden.

Kommunledningskontorets slutsatser

Förvaltningen gör bedömningen att det vore lagstridigt för kommunfullmäktige att bifalla motionen. Det är därför lämpligt om kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Ekonomisk konsekvensanalys och barnkonsekvensanalys

Analysen är gjord i utbildningsnämndens tjänsteutlåtande daterat 2022-05-17.

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande 2022-09-21

Beslut från utbildningsnämnden, § 52, 2022-06-07

Utbildningsnämndens tjänsteutlåtande 2022-05-17

Motionen

Beslutet ska skickas till

Akten

Daniel Lindqvist
Kommundirektör

Åsa Franzén
Chef för kommunledningskontoret